

LISTOPAD-PROSINEC 2024

Švestková

— BULLETIN ŠVESTKOVÉ DRÁHY —

Švestka FEST 2024

ŠVESTKA FEST 2024

NA TRATI: LITOMĚŘICE

ZA VÍNEM JEDINĚ PO ŠVESTKOVCE

NÁPOJOVÝ LÍSTEK

Svestková dráha

VYBERTE SI Z NAŠEHO ŠIROKÉHO SORTIMENTU TO PRAVÉ OSVĚŽENÍ

Červené víno 0,187 l	45 Kč	Jemně perlivá voda 0,33 l	18 Kč
Bílé víno 0,187 l	45 Kč	Cappy džus 0,33 l, dle aktuální nabídky	28 Kč
Pilsner Urquell 0,33 l	35 Kč	Džusík pro děti 0,33 l, dle aktuální nabídky	19 Kč
Birell 0,5 l ochucený, dle aktuální nabídky	27 Kč	Coca-Cola 0,25 l	26 Kč

Provozovatel:

AŽD Praha s.r.o.
Žirovnická 3146/2, Záběhlice
106 00 Praha 10
IČ: 48029483
DIČ: CZ48029483

Odpovědná osoba:

Iveta Šeberová
preprava@azd.cz

DOPRAVA
ÚSTECKÉHO
KRAJE

Zákaz prodeje alkoholických nápojů osobám mladším 18 let.

Švestkovka

BULLETIN ŠVESTKOVÉ DRÁHY

Obsah

EDITORIAL	5
AKTUALITY	6
KALENDÁŘ AKCÍ	7
AKCE: Švestka FEST 2024	8
TECHNOLOGIE: Staniční zabezpečovací zařízení StationSWing ESA 44	12
NA TRATI: Litoměřice	14
ŠVESTKOVÉ POCHOUTKY	18
ŽIVOT NA ŠVESTKOVÉ DRÁZE: Za vínem jediné po Švestkovce	20
TIP NA VÝLET: Zřícenina hradu Házmburk	22
VOZIDLOVÝ PARK ŠVESTKOVÉ DRÁHY: Přípojný vůz řady Bmx ⁷⁶⁵	26
ZÁBAVA	30

Švestkovka – bulletin Švestkové dráhy | Vychází 6× ročně jako dvouměsíčník |

Vydává: AŽD Praha s.r.o., Žirovnická 3146/2, 106 00 Praha 10, IČ: 48029483 |

Šéfredaktor: Jiří Dlabaja | Výkonná redaktorka: Zdeňka Dlabajová |

Grafická úprava: Petr Dobiášovský |

E-mail: svestkovka@azd.cz | Telefon: +420 601 112 256 |

U neoznačených příspěvků je autorem redakce.

MIKULÁŠSKÉ JÍZDY S OHŇOSTROJEM NA ŠVESTKOVÉ DRÁZE

5.12.2024

12:00 – 20:00 HOD.

**MIKULÁŠ, ANDĚL A ČERT VE VLACÍCH
LINKY U10 NA TRASE LITOMĚŘICE H. N. – MOST A ZPĚT**

PROGRAM VE STANICI TŘEBENICE

**OD 17:00 HOD. KAPELA AŽD BAND, HORKÝ SVAŘÁK
A DALŠÍ OBČERSTVENÍ**

OD 18:30 HOD. OHNIVÁ SHOW

OD 19:30 HOD. OHŇOSTROJ

**DOPRAVA
ÚSTECKÉHO
KRAJE**

Švestková dráha

www.svestkovadraha.cz

VE VLACÍCH PLATÍ TARIF DÚK A ONETICKET
ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

Vážení cestující,

již tradičně vás vítám z páté strany našeho bulletinu na palubě vlaků linky U10 společnosti AŽD vedoucí malebnou krajinou Českého stře-
dohoří – v tomto roce již naposledy. S blížícím se koncem roku přichází i chladné počasí, a proto se zahřejte nejen šálkem kávy či čaje, které vám s úsměvem nabídnou naši průvodčí zdarma, ale od 1. listopadu navíc i tradiční slivovici pro dospělé – ta si poradí i s největší podzimní plískanicí. Na zdraví!

Letošní podzim jsme zahájili ve velkém stylu hudebním festivalem Švestka FEST 2024, který dopadl na výbornou! V pátek 6. září zahrály kapely Vypsaná fixa a legendární britská formace Nazareth. Sobotní program pak nabídl vystoupení Sebastiana, skupiny The Tap Tap, Michala Hrůzy a jeho kapely Hrůzy, Kateřiny Marie Tiché se skupinou Bandjeez, Evy Burešové a Kapitána Dema. Děkujeme všem, kteří se festivalu zúčastnili, a těšíme se na vás opět příští rok. Podrobnější informace najdete na straně 8.

Na závěr bych ráda jménem společnosti AŽD a Švestkové dráhy poděkovala všem našim fanouškům a cestujícím, kteří během roku využívali služeb linky U10 a turistické

linky T4. Děkujeme vám za všechny společně ujeté kilometry v Ústeckém kraji a těšíme se na setkání v příštím roce. Od dubna 2025 vás pozveme ke svezení i na naší druhé trati Kopidlno – Dolní Bousov, která prochází Středočeským a Královéhradeckým krajem. Zajímavostí na této experimentální trati je Kompetenční centrum AŽD s moderními digitálními technologiemi pro železnici a s venkovní expozicí. Jaký bude jízdní řád, se už brzy dozvíte na webových stránkách www.kopidlno.cz.

Děkujeme vám, že s námi cestujete, a těšíme se na společné jízdy i v roce 2025!

Zdeňka Dlabajová
výkonná redaktorka

První ostré nasazení našeho autobusu

Oba autobusy už jsou „doma“, tedy na Švestkové dráze. První ostré nasazení našeho autobusu jako náhradní dopravy proběhlo v úseku Třebívlice – Most a zpět při výluce traťové koleje od 17. do 19. září z důvodu úpravy železničního svršku.

Naše slivovice porazí podzimní plískanice

Od 1. listopadu 2024 si můžete opět ve vlacích linky U10 mezi stanicemi Lovosice – Most a zpět dopřát mimo standardní nabídky kávy a čaje také doušek poctivé slivovice na zahřátí ZDARMA! Platí do vyčerpání zásob. (Zákaz prodeje a podávání alkoholu osobám mladším 18 let.)

VÝLUKY

Aktuální informace o výlukách linky U10 naleznete na našich webových stránkách:
www.svestkovadraha.cz

Vyhodnocení soutěže

V minulém vydání Švestkovky jsme se vás ptali:

Kdo byl dodavatelem modernizace a přestavby měřicího vozu ETCS 165.001-7?

Správná odpověď: CZ LOKO. Vyrovanými výherci jsou: **Matyáš Paulen, Kryštof Vágner a Miroslav Vaculík**. Výhercům gratulujeme a posíláme USB flash disk měřicího vozu ETCS.

Chcete vědět více o aktuálním dění na Švestkové dráze? Sledujte nás na sociálních sítích Facebook, Instagram, X a na webové stránce **www.svestkovadraha.cz**.

2. listopadu AKCE		Zamykání Červeňáku <i>Tradiční setkání turistů před zazimováním Ejemovy chaty (13–17 h)</i> 📍 Ejemova chata na Červeném vrchu (www.kctul.cz)
3. listopadu AKCE		Ztracená zákoutí: Pevnost Terezín <i>Poznejte zákoutí Terezína, která jsou veřejnosti nepřístupná (od 13 h)</i> 📍 Retranchement 5, Terezín (www.pevnost-terezin.cz)
do 9. listopadu AKCE		Halloweenská zahrada v Třebenicích <i>Přijďte se bát – otevírají se brány hrůzostrašné zahrady (po–ne 17–20:30 h)</i> 📍 Stará Struha 199, Třebenice (www.mesto-trebenice.cz)
16. listopadu AKCE		Košť nejen mladých vín <i>Přijďte ochutnat místní vína do Třebenic (12–20 h)</i> 📍 Společenský sál radnice v Třebenicích (www.peknavinazcech.cz)
30. listopadu AKCE		Advent na zámku Libochovice s Lucií, Mikulášem i čertem <i>Vánoční prohlídky, adventní a vánoční tradice, výtvarné dílničky (10–15 h)</i> 📍 Zámek Libochovice (www.zamek-libochovice.cz)
30. listopadu KONCERT		Adventní koncert v kostele Nanebevzetí Panny Marie <i>Nasajte vánoční atmosféru na adventním koncertu (od 17 h)</i> 📍 Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Most (www.kostel-most.cz)
1. prosince AKCE		Rozsvícení vánočního stromu na Mírovém náměstí v Litoměřicích <i>Kulturní program, občerstvení a tradiční svařák Zahrady Čech (od 18 h)</i> 📍 Mírové náměstí, Litoměřice (www.litomerice.cz)
1. prosince AKCE		Mikulášská a rozsvícení stromečku v Bělušicích <i>Přivítejte Vánoce za doprovodu koled</i> 📍 Park v Bělušicích (www.belusice.cz)
5. prosince ŠD		Mikulášské jízdy s ohňostrojem na Švestkové dráze <i>Ve vlacích linky U10 a ve stanici Třebenice s ohňostrojem a ohnivou show</i> 📍 Švestková dráha a nádraží Třebenice (www.svestkovadraha.cz)
7. prosince AKCE		Setkání u vánočního stromečku v Podsedicích <i>Hudební vystoupení, vánoční tvoření, živý betlém (od 15 h)</i> 📍 Náves, Podsedice (www.obecpodsedice.cz)
20. prosince KONCERT		Vánoční zpívání v Bělušicích <i>Zpívání koled v kostele sv. Jakuba v Bedřichově Světcí (od 17 h)</i> 📍 Kostel sv. Jakuba v Bedřichově Světcí, Bělušice (www.belusice.cz)
od 21. 12. do 5. 1. ŠD		Sváteční jízdy Oparenského expresu (linka T4) <i>Svezte se s námi se svařákem ZDARMA (so, ne a sváteční dny)</i> 📍 Linka T4, Oparenský expres (www.oparenskyexpres.cz)

Švestka FEST 2024

TEXT: Zdeňka Dlabajová | FOTO: Petr Dobiášovský

Dva dny plné skvělé hudby, dvě pódia a spousta spokojených návštěvníků – tak vypadal letošní ročník tradičního hudebního festivalu Švestkové dráhy Švestka FEST 2024. Poprvé v historii šlo o dvoudenní akci, jelikož pořadatelé, tedy společnost AŽD a Švestková dráha, chtěli do Třebívlic přivést britskou rockovou legendu Nazareth, která měla volný termín v pátek 6. září.

Kromě formace Nazareth pódium na třebívlickém koupališti ovládla také pop-punková hudební skupina Vypsaná fixa. Sobotní den zahájil v zámeckém parku Sebastian, následo-

val Michal Hruža se svou skupinou a „česká lady soul“ Marie Rottrová. Na hlavním pódii na koupališti odstartovala program skupina The Tap Tap, pokračovala zpěvačka Kateřina Marie Tichá se skupinou Bandjeez, Eva Burešová a celý letošní festival zakončil Kapitán Demo. Všechny návštěvníky uchvátila dechberoucí

Vypsaná fixa

Druhý den festivalu zahájil starosta Třebívlic Tomáš Rulf, radní pro finance a dopravu Ústeckého kraje Jan Růžička a generální ředitel společnosti AŽD Zdeněk Chrdle

Nazareth

ohnivá show v podání Blackout Paradox. Festival moderovali litoměřický rodák a dlouholetý obyvatel Třebenic Josef Melen a Justin Svoboda, který loni skvěle uváděl i soutěž Miss Švestková dráha.

Moderátor Josef Melen

Sebastian

The Tap Tap

Návštěvníky pozdravili také speciální hosté – starosta obce Třebívlice Tomáš Rulík, radní pro finance a dopravu Ústeckého kraje Jan Růžička a v neposlední řadě Zdeněk Chrdle, generální ředitel společnosti AŽD, která vlastní a provozuje Švestkovou dráhu.

Kromě vynikající hudby byla součástí festivalu široká

Michal Hrůza

Kateřina Marie Tichá

nabídka jídla a pití. Nechyběla výborná vína ani burčák. Návštěvníci mohli lenořit v chill-out zóně s názvem Vedlejší kolej a svoje ratolesti zabavit v dětském koutku U mašinky. Zájemci se mohli zúčastnit také žonglérského workshopu s Fire Jokers, výtvarných a rukodělných dílen či nechat dětem namalovat obličej od Face by Veru.

Děkujeme všem za účast, za skvělou atmosféru a příští rok vás opět zveme do Třebívlic!

Marie Rottrová

Kapitán Demo

Podívejte se na video
z festivalu
Švestka FEST 2024:

Staniční zabezpečovací zařízení StationSWing ESA 44

TEXT: Zdeňka Dlabajová | FOTO: archiv AŽD

Staniční zabezpečovací zařízení StationSWing ESA 44 verze DIGITAL 4.0 (dále jen ESA 44) slouží k zabezpečení a efektivnímu řízení provozu ve stanicích s kolejovým rozvětvením i bez něj. Takové zařízení se pochopitelně nachází i na Švestkové dráze – jeho výrobcem je totiž společnost AŽD, majitel a provozovatel této tratě. Umístěno je ve stavědlové ústředně v železniční stanici Třebívlice, odkud ovládá návěstidla, výhybky a další zařízení na trati tak, aby vlaky mohly bezpečně a efektivně zajišťovat dopravu cestujících na Švestkové dráze.

ESA 44 je plně elektronické digitální stavědlo s bezkontaktním rozhraním k venkovním prvkům zabezpečovacího zařízení. Volitelně obsahuje

funkce traťového zabezpečovacího zařízení, přejezdového zabezpečovacího zařízení a výstražného zařízení pro přechody kolejí. Všechny řídicí, kontrolní a logické funkce ESA 44 jsou vykonávány řídicími počítači na základě požadavků řízení dopravy v souladu se stavem technologic-

Staniční zabezpečovací zařízení StationSWing ESA 44

Železniční stanice Třebívlice

kého celku. Elektronické objektové kontroléry (EIP) jsou použity pro řízení návěstních znaků (LED či žárovkové svítlny), indikátorů, přestavníků, prostředků detekce jízdy vlaku, jako jsou kolejové obvody nebo počítače náprav, pomocných stavědel, elektromagnetických zámků, výstražníků, závor a navazujících elektronických, případně reléových zařízení.

Zařízení ESA 44 umožňuje připojení do systému dálkového ovládání AŽD nebo jiných výrobců s možností velkoplošného zobrazení dopravní situace. Může být také doplněno systémem pro podporu dispečerského

řízení TrafficSWing GTN (Graficko-technologická nadstavba), který obsahuje funkce Automatického stavění jízdních cest (ASVC). Zabezpečovací zařízení je plně kompatibilní se systémem ETCS (jednotný evropský vlakový zabezpečovací systém).

Jedná se o stavebnicový systém, což znamená možnost modifikovat stavědlo pro jakéhokoliv provozovatele světových železnic. Výhodou jsou malé prostorové nároky, nízký příkon a minimální náklady na údržbu zařízení.

Funkční vlastnosti digitálního stavědla typu ESA 44 jsou neustále rozšiřovány, a to na základě požadavků zákazníka, případně námětů z řad řešitelů projektů, obsluhujících pracovníků a poznatků z ověřovacích provozů. Na přání zákazníka lze toto staniční zabezpečovací zařízení upravit a modifikovat o další funkce a do ztížených klimatických podmínek.

Produktový list:
Staniční zabezpečovací zařízení
StationSWing
ESA 44:

Dispečerské pracoviště v Lovosicích

Litoměřice

TEXT: Zdeňka Dlabajová s využitím knihy Švestková dráha vlakem nejen Českým středohořím, www.litomerice.cz a www.stredohori.cz | FOTO: Město Litoměřice www.litomerice.cz, Zdeňka Dlabajová

Rubrika Na trati nás tentokrát zavede do Litoměřic, kde ve stanici Litoměřice horní nádraží začínají a končí svou jízdu naše zeleno-žluté vlaky linky U10 Dopravy Ústeckého kraje. Město se nachází na soutoku

řek Labe a Ohře na západním okraji Polabské nížiny a na úpatí Českého středohoří v Ústeckém kraji.

Historie

Litoměřice jsou jedním z nejstarších českých měst. Oblast Litoměřic však byla osídlena dávno před založením královského města v roce 1219, které známe dnes. Litoměřická provincie byla přemyslovským správním sídlem. Na Dómském vrchu zbudovali raně středověký hrad, který byl ve své době nejvýznamnější v Čechách. V roce 1057 nechal přemyslovský kníže Spytihněv II. založit litoměřic-

Kostel Všech svatých

ké biskupství. Na počátku 13. století představovala litoměřická sídelní aglomerace významné středisko politického, kulturního a hospodářského života. Přemysl Otakar I. se rozhodl v roce 1219 pro tehdejší ves získat městská práva – mílové, hra-

Historické jádro města je od roku 1978 městskou památkovou rezervací

dební, trhové, várečné a další, což se mu povedlo. U této příležitosti nechal v novém městě vybudovat jedno z největších náměstí v Čechách. Litoměřice zasáhly kromě jiných i husitské války. Jan Žižka se snažil katolické město dobýt, ale to se při obléhání rozhodlo raději přejít na stranu umírněných husitů. Za vlády Jiřího z Poděbrad byl obnoven zahraniční obchod po Labi, což městu po husitských válkách pomohlo k dalšímu ekonomickému růstu.

V roce 1452 byl postaven stálý most přes Labe, který k jeho rozvoji také přispěl.

Litoměřice se staly součástí prvního stavovského povstání, jehož předposlední fáze se odehrála přímo ve

měště. Litoměřice pak byly spolu s ostatními městy panovníkem potrestány. Po povstání nastal příliv Němců, ale i v menší míře Italů, nicméně až do tereziánských a josefínských reforem zde byla hlavním jazykem čeština. Od roku 1852 mělo město status okresního města. Kulturní rozvoj Litoměřic ovlivnil Josef Jungmann nebo Karel

Hynek Mácha, který při hašení požáru onemocněl a také zde zemřel, ale rovněž výstavba jednoho z prvních městských divadel v Čechách v roce 1822. V 19. století bylo město napojeno na paroplavební trasu a byla vybudována železnice. Litoměřice se postupně staly centrem státní správy, kultury i vzdělávání. Po druhé světové válce proběhlo vysídlení obyvatelstva německé národnosti.

Historické jádro města je od roku 1978 městskou památkovou rezervací, ve které je zahrnuto celkem 44 ulic a devět náměstí, a je ohraničeno z velké části dochovaným gotickým opevněním. Můžete zde navštívit také pa-

Dům, ve kterém žil a zemřel Karel Hynek Mácha

mátník Karla Hynka Máchy – tzv. Máchovu světničku. Vystoupat můžete i na městskou vyhlídkovou věž Kalich z 16. století či věž u katedrály svatého Štěpána na Dómském pahorku.

Současnost

V Litoměřicích žije přes 23 000 obyvatel. Město má čtyři městské části: Litoměřice-město, Za nemocnicí, Předměstí a Pokratice. Nachází se zde několik mateřských, základních a středních škol a základní umělecká škola. Ve městě je zavedena městská autobusová doprava. Kromě silniční dopravy je zde hodně rozšířena železniční i říční přeprava.

Mírové náměstí

Město i jeho okolí je také známé jako významné zemědělské centrum zejména díky tradičnímu ovocnářství a zelinářství. Dolní Polabí i Poohří je označováno jako Zahrada Čech. Díky teplému klimatu se zde daří vinné révě a výroba vína má ve městě již dlouhou tradici, stejně tak i v dalších okolních obcích. Na litoměřickém gotickém hradě ze 13. století se nachází interaktivní expozice českého vinařství.

V Litoměřicích najdete spoustu volnočasového vyžití – galerie, muzea, divadlo i kino, sportoviště, koupaliště, hřiště na golf a další. Na litoměřickém výstavišti se koná v průběhu roku množství výstav a akcí, z nichž nejnavštěvovanější je podzimní Zahrada Čech.

Inspirace na švestkové pochoutky

iDNES.cz/recepty

Kynuté buchty se švestkami a marcipánem

Ingredience: Těsto: 200 ml mléka, 30 g droždí, 60 g moučkového cukru + na posypání, 500 g polohrubé mouky, sůl, 1 vanilkový cukr, 1 lžička nastrohané citronové kůry, 2 vejce, 50 g másla + 50 g na potření buchet. Náplň: 300 g švestek, 100 g marcipánu

Postup: 1. Mléko mírně zahřejeme. Rozdrobené droždí promícháme s 1 lžičkou cukru, 2 lžícemi mouky a 100 ml vlažného mléka a necháme vzejít kvásek. Do mísy prosejeme zbylou mouku, přidáme zbylý moučkový cukr, špetku soli, vanilkový cukr, citronovou kůru a vejce, přilijeme zbývajícím mléko a vykynutý kvásek. Vše zlehka propracujeme. Nakonec přidáme 50 g rozpuštěného vlažného másla. Vypracujeme hladké těsto, které necháme asi 40 minut kynout na teplém místě.

2. Švestky omyjeme, rozpůlíme a vypeckujeme. Marcipán nakrájíme na kousky. **3.** Z těsta vytvoříme váleček a rozkrájíme ho na stejně velké kousky. Každý dílek prsty roztáhneme na placičku, na ni dáme půlku švestky a kousek marcipánu a pečlivě zabalíme. Rozpustíme 50 g másla na potření buchet. Buchty vkládáme do pekáčku spojením dolů, přičemž je ze všech stran potíráme máslem. Necháme na teplém místě ještě asi 15 minut kynout. **4.** Buchty pečeme v troubě vyhřáté na 180 °C asi 30 minut. Po upečení je necháme krátce zchladnout v pekáčku, pak je vyklopíme na drátěnou mřížku a necháme vychladnout. Před podáváním pocukrujeme.

Kynuté švestkové koláče

Ingredience: 20 g čerstvého droždí, 60 g krupicového cukru, 150 ml mléka, 300 g hladké mouky, ½ lžičky soli, 2 žloutky + 1 vejce na potřetí, 100 g másla, rostlinný olej na vymazání plechů, 500 g švestek. Drobenka: 50 g polohrubé mouky, 30 g krupicového cukru, 30 g másla, 60 g mandlových lupínek

Postup: 1. Droždí smícháme se lžící cukru a polovinou vlažného mléka. Pak přidáme lžici mouky a vymícháme hladké těstíčko. Kvásek necháme 15 minut kynout na teplém místě. 2. Do mísy prosejeme mouku, přidáme zbylý cukr, mléko, sůl, žloutky a vykynutý kvásek. Zlehka propracujeme a přidáme rozpuštěné máslo. Vypracujeme hladké nelepivé těsto a necháme kynout asi 60 minut na teplém místě. Po nakynutí zlehka propracujeme a necháme znovu kynout 30 minut. 3. Z vykynutého těsta uděláme váleček a nakrájíme ho na dvacet kousků. Z každého dílku těsta vyválíme kuličku a rozložíme je na plechy vymazané olejem dostatečně daleko od sebe. Necháme na teplém místě asi 30 minut kynout. Po nakynutí rozmáčkne dlaní na placičku a pak sklenkou s rovným dnem o průměru asi 8 cm vymáčkne střed koláčků. Okraj těsta potřeme rozšlehaným vejcem. 4. Švestky očistíme, vypeckujeme a nakrájíme na čtvrtky. Pak je rozložíme na koláčky. Z mouky, cukru a másla připravíme drobenku a posypeme jí koláčky. Nakonec je posypeme ještě mandlovými lupínky. Pečeme v předehřáté troubě při 180 °C asi 20 minut. Po upečení necháme vychladnout.

DALŠÍ
SKVĚLÉ
RECEPTY

Za vínem jedině po Švestkovce

TEXT A FOTO: Michal Závada

Jednou z mnoha zajímavostí Švestkové dráhy je její provázanost s vinařstvím na Litoměřicku a Mostecku. Trať totiž prochází hned několika vinařskými obcemi a na mnoha místech vede doslova v těsném sousedství vinogradů. Obě bývalá královská města, tedy Litoměřice a Most, která dráha spojuje, bývala historicky severnými centry vinařství.

Vydáme-li se na výpravu za vínem po Švestkové dráze z Litoměřic, tak už v tomto městě můžeme narazit na několik vinařů. Například Vinařství Hutár nebo Vinařství Potůček. Žalhostice jsou další zastávkou a také

další vinorodou obcí na trati. Zde, jen kousek od železniční trati, působí Vinařství pod Radobýlem, jehož vinice na svahu Radobýlu je možné obdivovat z okna vlaku. Žalhostice

jsou navíc jen kousek od známých Velkých Žernosek.

Další zastávkou jsou Lovosice. Město známé hlavně díky průmyslu má stovky let trvající vinařskou historii, což dokládají vyhlášené vinice na svahu Lovoše. Zdejší hrozny zpracovává Žernosecké vinařství, přímo ve městě pak působí malovínař Karel Stejskal, ve vedlejších obcích Lhotka nad Labem potom Twins wine a v Malých Žernosekách Vinařství sv. Tomáše. V Lovosicích se každoročně koná největší zimní košt vín z Čech, a to ve zdejším historickém sklepení Pfannschmidtovy vily, nyní knihovny a infocentra.

Vlak nám ale odjíždí dále směrem k Mostu. Několik zastávek od Lovosic jsou Třebenice. Tady vlak zastavuje přímo pod vinicemi, okolo kterých vede cesta na zříceninu hradu Košťálov. Třebenice se mohou pochlubit nejen první písemnou zmínkou o vinařství z roku 1496, ale i zajímavou vinařskou současností. Několikrát do roka zde probíhají košty, otevřené

POZVÁNKA

**16. 11. 2024
od 12 do 20 h**

Košt nejen mladých vín,
společenský sál radnice
v Třebenicích

**18. 1. 2025
od 12 do 20 h**

Zimní košt vín z Čech
v historickém sklepení
Pfannschmidtovy
vily v Lovosicích

vinice a další vinařské akce. Za sebou mají vinobraní a nejbližší akcí je tu Košť nejen mladých vín, který se odehraje 16. listopadu 2024 v sále zdejší radnice. Přímo na svazích Košťálova nyní působí tři vinaři – Vinařství Kubíček, Michal Závada a Bogdan Trojak.

Z Třebenic je to Švestkovou dráhou jen kousek do Třebívlic. Také tady jsou vinice a jedno z nejmodernějších vinařství České republiky – Johann W. Cestující na Švestkové dráze toto vinařství dobře znají nejen díky vínům a ochutnávkám, ale také díky mnoha koncertům známých kapel, které tu v letní sezoně vystupují. Třebívlice jsou také místem, kde tradičně na začátku září probíhá dvou denní vinobraní a hudební festival Švestkové dráhy Švestka FEST, který letos uvedl například legendární rockovou kapelu Nazareth a řadu dalších hvězd.

Krásná trasa Švestkové dráhy se klikatí dál Českým středohořím. Zastávkou, která zajímá milovníky vína,

jsou Bělušice. Jednak jsou zde další středohorské vinice, a především je v docházkové vzdálenosti od zastávky největší vinařství v Čechách – České vinařství Chrámce. Byly to právě Chrámce a otec nynější ředitelky vinařství Ivan Váňa, který od sedestých let minulého století bojoval za obnovu vinařství na Mostecku.

Pomyslnou vinařskou pouť po Švestkové dráze můžeme ukončit v Mostě, který obklopují vinice obhospodařované zmíněným Českým vinařstvím Chrámce, přičemž zajímavostí je vinice s Ryzlíkem rýnským na svahu Hněvína přímo nad městem.

Švestková dráha je pro milovníky vín z Českého středohoří zásadní dopravní tepnou. Zdejší vlaky vozí „vínomilce“ na košty i na zajímavé výlety po okolí. Například na hrad a zámek Skalka u Vlastislavi, kde rovněž vznikají vína a každoročně je tu květnová ochutnávka vín z okolí. Jednotlivé zastávky vybízejí ke spojení turistiky v Českém středohoří s návštěvou vinařství nebo k návštěvě některé ze zdejších vinařských akcí s cílem poznat unikátní vína této mimořádné oblasti.

SOUTĚŽ

Chcete získat víno Fratava 2022 či Večerka 2023?

Soutěžní otázka zní:
Jak se jmenuje zřízení hradu, která se tyčí nad vinicemi a zastávkou Třebenice město?

Odpovědi zasílejte na e-mail: svestkovka@azd.cz do neděle 1. prosince 2024. Ze správných odpovědí vylosujeme tři výherce.

Hodně štěstí!

Zřícenina hradu Házmburk

TEXT: Zdeňka Dlabajová s využitím knihy *Švestková dráha vlakem nejen Českým středohořím*, www.npu.cz a www.hrad-hazmburk.cz | FOTO: Zdeňka Dlabajová

Největší dominantou krajiny Českého středohoří je bezpochyby zřícenina hradu Házmburk na stejnojmenném vrchu s nadmořskou výškou 418 metrů. Věže zříceniny se tyčí nad obcí Klapý pět kilometrů jižně vzdušnou čarou od města Třebenice, kterým vede Švestková dráha s linkou Dopravy Ústeckého kraje U10. Zříceninu lze spatřit z dalekého okolí.

Kdy a kým byl hrad založen, se dodnes neví. Podle archeologických nálezů byl však vrch osídlen již v 5. století před naším letopočtem. Z Dalimilovy kroniky vyplývá, že si na místě hradu založil jako první sídlo jakýsi Léva, který z tohoto místa ovládal okolí se svou družinou. Václav Hájek z Libočan ve své kronice píše, že zde údajně v roce 754 bratři Kalboj a Veslav z Košťálova postavili „dům pevný jako hrad“ s názvem Klopaj. Hrad, ze kterého se dochovaly

už jen zbytky, byl založen v polovině 13. století rodem Lichtenburků. Tehdy bylo vybudováno pouze jádro hradu, jež tvořila hranolová

věž obklopená silnými hradbami na obdélném půdorysu. Nebyla zde okna ani ozdobné prvky, z čehož lze usuzovat, že hrad měl být využíván pouze pro vojenské účely. Na začátku 14. století jej Lichtenburkové vyměnili s králem Janem

Lucemburským za jiné majetky. Ten hrad poté v roce 1335 prodal Zbyňku Zajíci z Valdeka. Nový majitel jej z tehdejšího názvu Klapý přejmenoval na Házmburk dle svého jména (der Hase – německy zajíc) a taky jej rozšířil o hradbu a brány, Černou věž a další budovy do jeho konečné podoby. Za husitských válek byl Házmburk pro husity nepřekonatelnou překážkou a nikdy jej nedobyli. Díky své nedobytnosti byl hrad využit jako úkryt kostelních pokladů z Pražského hradu, roku 1440 zde byla dokonce ukryta

drahocenná bohoslužebná roucha. V 15. století vlastnil hrad Zbyňkův bratranec Jan, kterého uherský král Matyáš Korvín učinil českým kancléřem. Po něm již Házmburk nikdo neobýval a hrad i podhradí začalo pustnout.

vysoká Černá věž z tmavého čediče, která má až devět metrů v průměru a její zdi mají tloušťku dva metry. Hornímu hradu vévodí Bílá věž s cimbuřím, postavená ze světlého písčkovce, ze které je krásný výhled do okolní krajiny. Budete-li mít štěstí, při dobré viditelnosti můžete zahlédnout dokonce vysílač na Ještědu a za ním Krkonoše.

Dnes vede cesta na hrad po severním svahu čedičového vrchu ke zbytkům první brány. Části dolního hradu vévodí oválná, 25 metrů

Chcete více tipů na výlet? Kupte si knihu **Švestková dráha vlakem nejen Českým středohořím** na: www.azdfanshop.cz

Zřícenina hradu **Házmburk**

Otevírací doba:

listopad–prosinec: pá–ne 10–16 h

Vstupné:

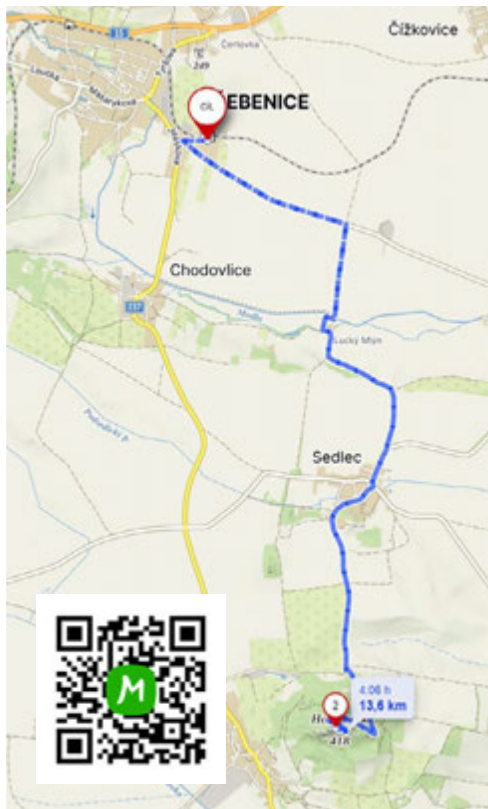
dospělí 140 Kč,
senioři, mládež (18–24 let) a ZTP 110 Kč,
děti (6–17 let) 40 Kč

Web: www.hrad-hazmburk.cz

Trasa:

Výchozím bodem výletu je železniční zastávka Třeбенice. Vystoupíte zde z vlaku Švestkové dráhy a vydáte se doprava směrem do centra Třeбенic po červené turistické značce, po níž půjdete celou cestu až ke zřícenině hradu Házmburk. Jakmile to bude možné, budete pokračovat vlevo na ulici Úpohlavská, po níž půjdete 1,4 km a při první možnosti uhnete vpravo. Budete pokračovat asfaltovou cestou mezi poli, po níž dojdete ke stave-

ní, které obejdete zprava již po nezpevněné cestičce a za ním se potom vydáte vpravo mezi pole. Asi po 1,2 km odbočíte vlevo a půjdete podél pole. Na konci nezpevněné cesty dorazíte na asfaltovou cestu, zde se vydáte vpravo a dorazíte do obce Sedlec. Na první křižovatce v Sedleci u turistického rozcestníku zvolíte odbočku mírně vlevo ve směru na Házmburk. Následně po 50 metrech odbočíte vpravo a projdete zbytek obce, za níž se napojíte opět na nezpevněnou cestu mezi poli. Půjdete stále rovně a před sebou již uvidíte vrch a zříceninu hradu. Pod kopcem u cyklistického rozcestníku Pod Házmburkem se vydáte dle směrovky vlevo a cesta vás již zavede přímo ke vstupu na zříceninu. Po prohlídce se stejnou cestou vraťte zpět na výchozí bod výletu, a to na železniční zastávku Třeбенice.

Přípojný vůz řady **Bmx⁷⁶⁵**

TEXT: Zdeňka Dlabajová | FOTO: archiv AŽD

Tentokrát vám představíme přípojný vůz řady Bmx⁷⁶⁵. Dva takové vozy po přestavbě a modernizaci vlastní společnost AŽD, tedy majitel a provozovatel Švestkové dráhy. Slouží coby salónní vozy především pro reprezentativní účely nejen společnosti AŽD.

Pro motorové vozy řady M 286.0 (původně řada 850) byl vyvinut přípojný vůz značený jako Balm, později také jako řada 050 nebo Bmx⁷⁶⁵. Původně byly vyrobeny dva prototypy druhé třídy Balm a jeden prototyp první třídy Aalm. Sériovou výrobu zajišťovala Vagonka Tatra Studénka

v letech 1966 až 1968, kdy bylo Československým státním dráhám dodáno celkem 180 kusů přípojných vozů této řady. Byly určeny pro vozbu osobních a rychlíkových vlaků v ucelených soupravách na hlavních tratích.

Přípojný vůz řady 050 konstrukčně, vzhledově a výbavou vychází ze své předlohy motorového vozu řady M 286.0 (850). Má proto stejný vzhled zakulacených čel a zaoblených podélných krycích plechů. Svařovaná ocelová karoserie je uložena na dvou nápravových podvozcích. Kapa-

cita vozu je 80 sedících osob ve dvou oddílech, uprostřed oddělených prosklenou přepážkou a dveřmi. Sedadla jsou v uspořádání 2+2 proti sobě. Okna jsou polostahovací jednoduchá. Napájení je provedeno dynamem poháněným od podvozku spolu s vozovými bateriemi o napětí 48 V, které jsou uloženy ve vlastní schránce pod bočními krycími plechy vně vozu. Vytápění je nezávislé naftové teplovodní se dvěma vytápěcími agregáty. Ty jsou spolu s nádržemi na naftu uloženy v samostatných schránkách pod bočními krycími plechy. Vůz je vybaven tlakovými brzdami.

Přípojný vůz řady Bmx⁷⁶⁵ (původní stav)

Výrobce	Vagonka Tatra Studénka
Maximální rychlost	120 km/h
Hmotnost	32 t
Rozchod	1 435 mm
Délka přes nárazníky	24 720 mm
Uspořádání náprav	2' 2'
Počet míst k sezení	80

Na obou koncích vozu jsou nástupní oddíly s kabinou toalety. V jednom nástupním oddílu se nachází skříň s ovládáním osvětlení a ve druhém skříňka pro průvodčí.

Na čelech vozu jsou sdružené svítlny pro indikaci konce vlaku (červená světla) či začátku sunutého vlaku (bílá světla). Pro spojování vozů v soupra-

vě slouží narážecí a spojovací ústrojí lehké konstrukce.

Společnost ČMŽO – elektronika provedla pro AŽD rekonstrukci a modernizaci obou přípojných vozů této řady. Nejprve byly demontovány celé interiéry vozu a odstraněny veškeré příčky. V prostoru tak vzniklo místo pro elektrocentrálu. Po opravě karoserie byla instalována nová podlaha, příčky a byla vyměněna okna. Do vozů byly nainstalovány elektronické vakuové toalety, nádrže na vodu, umyvadlo, topení a klimatizace. Jelikož se jedná o konferenční vozy, byla zde provedena zástavba kuchyňských koutů s bary.

POTŘEBUJEME TĚ!

Chceš spolupracovat na vývoji **robotických vlaků** nebo na **chytrých řešeních pro silniční dopravu**? Láká tě využívat **kosmické technologie**, pracovat na **evropských projektech doma i v zahraničí**? Jsme **moderní česká technologická společnost**, která nabízí ještě mnohem více. I čerstvým absolventům. Potřebujeme tě!

Volná místa

✉ personalni@azd.cz

☎ +420 267 287 302

www.azd.cz

P	L	H	Ů	B	Z	É	D	E	T	A	I	L	Ý	K	O	B	U	L	H	Ě	Ž	D	Ě	Č
A	Ě	R	R	W	I	L	M	Ž	Ú	M	X	Ž	É	Ý	S	Ó	V	K	E	V	O	L	Ú	K
X	W	Q	B	D	O	T	A	D	U	T	Í	Ů	P	Í	S	O	R	Í	B	K	A	E	T	S
Ú	J	M	A	Ž	L	H	V	T	A	S	Š	N	E	R	Š	Q	U	T	R	Á	V	A	Ň	A
Q	R	Ú	N	Ť	C	O	A	A	O	O	T	Ý	Á	G	Ů	L	Ů	T	Ó	Í	R	T	A	Z
X	F	I	S	E	D	D	Y	R	M	K	Č	Ř	V	L	C	M	A	U	Ě	C	Ý	S	F	Á
Ý	C	R	Ř	O	D	K	A	Z	T	I	O	H	E	E	O	V	Ě	D	Ť	Ž	K	O	Í	Š
E	A	T	E	I	D	R	Ď	Č	L	L	S	V	B	D	O	V	L	R	Í	G	L	K	N	Ť
Ů	S	Í	Á	A	B	N	P	J	A	E	Ě	O	O	Č	N	Y	S	B	Y	T	Í	Y	Á	P
Ó	Ú	L	P	H	R	É	Č	K	Č	V	H	C	U	H	Í	Í	Š	Ě	M	E	Z	U	V	O
K	M	D	G	Ú	M	O	L	R	Í	U	R	Y	Í	T	N	O	Ý	M	O	R	K	U	O	S
D	O	E	B	O	S	Á	P	Ú	T	S	V	Z	Č	Á	Č	I	T	Ž	D	R	U	H	M	T
X	A	Ř	T	S	V	M	X	D	K	Í	E	V	S	T	O	C	S	T	Č	Í	L	K	Á	O
A	H	O	L	Á	Z	W	Ě	Č	O	M	N	Ú	Z	I	B	I	O	K	Ú	Y	E	H	R	J
R	R	M	B	D	Í	T	X	V	Ě	P	J	Q	C	C	Ě	Š	A	D	O	H	Ý	V	O	K

BITVA, BOČNÍ, BYTÍ, CITÁT, DALŠÍ, DATUM, DETAIL, DIETA, DRUH, HLUBOKÝ, HRDLO, KLÍČ, KOST, LOŽNICE, MOŘE, MOTOR, OBEC, ODKAZ, ODPADKY, OHNISKO, ORÁMOVÁNÍ, PODPORA, POSTOJ, PRŮMĚR, SOUKROMÝ, SOUTĚŽ, STEAK, STŘEDNÍ, STŘECHA, TLAČÍTKO, TRÁVA, ÚJMA, ÚLOVEK, ÚSMĚV, VÁLKA, VELIKOST, VOLÁNÍ, VÝHODA, VYUČOVAT, ZÁLOHA, ZÁŠŤ, ZEMĚ, ZLATO

Jak sami vidíte, tak nám vlaky začaly jezdit alespoň po jedné koleji.

Kresba: Jaromír Gottvald

POZOR VLAK

TV MAGAZÍN

A11

PREMIÉRA
KAŽDOU POSLEDNÍ STŘEDU
V MĚSÍCI NA TV A11

4342218

VŠECHNY BARVY ŽELEZNICE

www.pozorvlak.cz

Producent pořadu:
AŽD Praha s.r.o.

Pořadem provází
Jiří Dlabaja

Jura

LITOMĚŘICE HORNÍ NÁDRAŽÍ – MOST

Nechte alespoň jeden
den v týdnu auto doma.
Zkuste to s námi.
Těšíme se na vás!

**KÁVA A ČAJ
ZDARMA**

www.svestkovadraha.cz